

یحیی سکوت نکرد

طی هفته گذشته، چند فیلم خوب دیدم *The Revenant*. با بازی لئوناردو دیکاپریو را در یکی از سینماهای تورنتو تماشا کردم. فیلم را دوست داشتم، سکانس های گلاویز شدن و جنگیدن دیکاپریو با خرس در جنگل؛ دست و پنجه نرم کردنش با مرگ و تقلا برای زنده ماندن؛ فریادها و ضجه های از سر عجزش هنگامی که به چشم خود، شاهد کشته شدن پسرش بود و نمی توانست تکان بخورد و قدم از قدم بردارد، تاثیر گذار و به یاد ماندنی است. فیلمبردار چیره دست، جنگل انبوه و رودخانه و آبشارخروشان را به زیبایی به تصویر کشیده، ناتوانی عمیق انسان در مصاف با طبیعتی که خم به ابرو نمی آورد و برف و بوران و بارانش سر بازایستادن ندارد و ملاحظه هیچ بنی بشری را نمی کند، به نیکی بر ملا کرده است...

این روزها، بازیگر توانمند و محبوب سینمای ایران، فاطمه معتمد آریا مهمان شهر تورنتوست. پریشب، دو فیلم «یحیی گریه نکرد» و «نیلوفر» با حضور ایشان در یکی از سالن های سینما اکران شد، سالن پر بود و مملو از هموطنان عزیز. از اینکه در جمع فارسی زبانان به تماشای فیلم نشستیم، حس خوبی داشتم. در نوامبر سال گذشته نیز، در جشنواره فیلمهای ایرانی، همین حس خوب را تجربه کردم. «یحیی سکوت نکرد» به قصه سقط چنین می پردازد؛ بازی پسر بچه ۸-۹ ساله در فیلم درخشان و تاثیر گذار است. موضوع فیلم مهم و تامل برانگیز است؛ قصه حیات و ممات موجودی که به رغم میل دو نفر قرار است به زودی بدین جهان پای بگذارد. آیا اخلاقا مجازیم مانع از این امر شویم؟ تجربه تدریس چند دوره «اخلاق پزشکی» و بحث و گفتگوهای دراز آهنگ با پزشکان متعدد به من می گوید، این پرسش یک پاسخ ندارد و نمی توان یک حکم اخلاقی کلی درباره تمام موارد صادر کرد و همه را به یک چوب راند... «نیلوفر»، به قصه پر غصه ازدواج اجباری دختران زیر ۱۸ سال می پردازد؛ فیلم که در خطه عرب نشین و مرزی کشور می گذرد، روایتی است از معامله پدری بر سر ازدواج دختر ۱۴ ساله اش با یکی از شیخ های متمول عشیره بر سر ملک و املاک. دختر که دلش در شوق ادامه تحصیل می تپد، به رغم میل پدر، پنهانی با عموی خویش قرار می کند و تن به این وصلت نمی دهد. «نیلوفر» تداعی کننده فیلم تحسین شده «عروس آتش» است، هر چند ازدواج اجباری میان دخترعمو و پسرعمو و مناسبات و روابط عشیره ای و قومی در «عروس آتش» به تصویر کشیده شده، در حالیکه «نیلوفر»، روایتگر ازدواج اجباری دختران زیر ۱۸ سال است...

جلسه پرسش و پاسخ با فاطمه معتمد آریا به خوبی برگزار شد، حاضر جوابی و طنزی را که در پاسخ های ایشان مشهود بود، پسندیدم. در پاسخ به سؤالی درباره چند و چون حادثه کاشان و اینکه آیا جماعت معترض حزب اللهی، با حضور شما در شهر کاشان مشکل داشتند و یا با فیلم «یحیی سکوت نکرد»، ایشان درنگی کرد و گفت: «با هیچکدام، به نظرم بیشتر با خودشان مشکل داشتند». علاوه بر این، نگاه سنجیده و واقع بینانه ایشان به آنچه در ایران می گذرد و توصیه به دیدن و قدر دان داشته ها بودن، به رغم تمام مشکلات فرهنگی-اجتماعی-سیاسی که با آن مواجهیم و دست و پنجه نرم می کنیم، عبرت آموز بود. چنانکه در نوشته های خویش آورده ام، با این نگاه واقع بینانه بسیار همدلم.